

به نام خدا

نمونه سوالات فیزیک دوره دوم متوسطه، سال دوازدهم ریاضی، فصل پنجم (آشنازی با فیزیک اتمی)

۱- کوانتم انرژی نور سبز با طول موج $\text{Å} = 5000$ چند ژول است؟

$$E = \frac{hc}{\lambda} = \frac{6.626 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} \times 3 \times 10^8 \text{ m/s}}{5000 \times 10^{-10} \text{ m}} = 3.978 \times 10^{-19} \text{ J}$$

۲- تعداد فوتون هایی را که در یک ثانیه از یک لامپ قرمز ۶۰ واتی گسیل می شود محاسبه کنید؟ (طول موج قرمز $A = 6600 \text{ nm}$)

$$n = \frac{P}{E} = \frac{60 \text{ W}}{1.978 \times 10^{-19} \text{ J}} = 3.05 \times 10^{20}$$

۳- در پدیده شفق قطبی، فوتون هایی از اتم نیتروژن گسیل می شود، طول موج فوتون ها 630 nm است. رنگ و انرژی این فوتون ها را تعیین کنید.

$$E = h\nu = 1.978 \text{ eV}$$

۴- حداقل انرژی لازم برای جدا کردن یک الکترون از سطح فلز سدیم برابر با 2.28 eV است آیا طول موج 680 nm قادر به جدا کردن الکترون از سطح فلز استند؟

پاسخ: پدیده فتوالکتریک مشاهده نمی شود.

۵- اگر تابع کار فلزی $\frac{1}{3}eV$ باشد، به ازای چه طول موج هایی بر حسب آنگستروم، پدیده فتوالکتریک رخ نمی دهد؟

$$\lambda > 376.0 \text{ Å}$$

۶- انرژی فوتون اشعه γ با طول موج 1 pm چند برابر انرژی فوتون امواج رادیویی با طول موج 1 Km است؟

$$\frac{E_1}{E_2} = \frac{c}{\lambda_1} = \frac{3 \times 10^8 \text{ m/s}}{1 \times 10^{-12} \text{ m}} = 3 \times 10^{20}$$

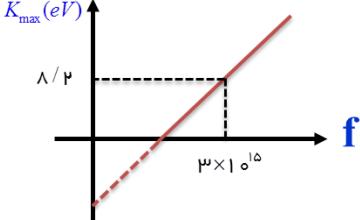
۷- فرکانس نور زردی 520 THz است. انرژی هر فوتون این نور، چند ژول است؟ ($J = \frac{h\nu}{c}$ ثابت پلانک)

$$E = \frac{h\nu}{c} = \frac{6.626 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} \times 520 \times 10^{12} \text{ Hz}}{3 \times 10^8 \text{ m/s}} = 1.44 \times 10^{-19} \text{ J}$$

۸- تابع کار فلزروی $4/31 \text{ eV}$ است. هر گاه نور بر سطحی از جنس روی بتا بدوفتوالکترون ها مشاهده شوند، بلندترین طول موجی که سبب گسیل فتوالکترون ها می شود چقدر است؟

$$\lambda_o = 288 \text{ nm}$$

۹- نمودار انرژی جنبشی بر حسب طول موج فرودی برای یک فلز در پدیده فتوالکتریک به صورت زیر است.

الف) تابع کار فلز چند الکترون ولت است؟

ب) طول موج آستانه چند نانومتر است؟

$$W_o = \frac{hc}{\lambda_o} = \frac{6.626 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} \times 3 \times 10^8 \text{ m/s}}{8/3 \text{ nm}} = 314 \text{ nm}$$

۱۰- تابع کار فلزی 3 eV است. اگر بسامد پرتوی فرودی به الکترود فلزی $H = 10^{14} \text{ Hz}$ باشد، بیشینه انرژی جنبشی فتوالکترون چند ژول است؟

$$(\text{بار الکترون } e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C})$$

$$K_{\max} = \frac{1}{5} \times 10^{-3} \text{ J} = 1.5 \times 10^{-19} \text{ J}$$

۱۱- نوری تکفam به طول موج 240 nm به صفحه ای فلزی می تابانیم. اگر بیشترین انرژی جنبشی فتوالکترون های گسیل شده از صفحه $V = 1/225 \text{ eV}$ باشد، تابع کار فلز را محاسبه کنید.

$$W_o = \frac{hc}{\lambda_o} = \frac{6.626 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} \times 3 \times 10^8 \text{ m/s}}{240 \text{ nm}} = 314 \text{ nm}$$

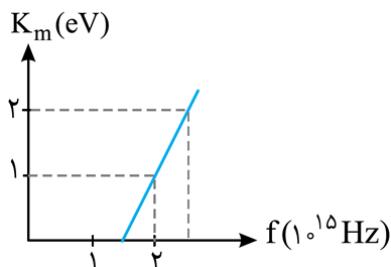
۱۲- در شکل زیر، نور تک رنگی با بسامد $H = 10^{15} \text{ Hz}$ بر سطح فلز A می تابد. تابع کار الکترود A 5 eV است.

بیشینه انرژی جنبشی فتوالکترون ها وقتی به الکترود B می رسد، چند الکترون ولت است؟

$$K_B = 25 \text{ eV}$$

۱۳- تابع کار فلزی $J = 10^{-18} \text{ J/m}$ است. طول موج قطع آن چند نانومتر است؟ ($c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$, $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}$)

$$\lambda = 6 \text{ nm}$$

۱۴-نمودار پدیده فتوالکترونیک مطابق شکل زیر است. با توجه به این نمودار:

(الف) تابع کار را بر حسب الکترون-ولت حساب کنید. ($h = ۶ \times ۱۰^{-۱۵} eV.s$)

(ب) بسامد قطع چند هرتز است؟

(پ) اگر انرژی مربوط به هر فوتون فرودی $۱۰ eV$ باشد،

انرژی جنبشی بیشینه چند الکترون ولت است؟

پاسخ: ($W_o = ۷ eV$, $f_o = ۱/۷۵ \times ۱۰^{۱۵} Hz$, $K_{max} = ۳ eV$)

۱۵- یک فوتون فرابنفش با بسامد $۱۰^{۱۶} Hz$ به سطح ورقه ای از طلا می تابد. اگر فتوالکترون ها با انرژی جنبشی $۲۳۰ eV$ از سطح ورقه گسیل شوند،

کار لازم برای جدا کردن الکترون چند الکترون ولت است؟ ($h = ۶ \times ۱۰^{-۱۵} eV.s$)

پاسخ: $W_o = ۱۶ eV$

۱۶- کوچکترین و بزرگترین طول موج مربوط به رشتۀ لیمان را به دست آورید و گستره طول موج های این رشتۀ را تعیین کنید. (nm^{-1})

پاسخ: $۱۰\text{ nm} < \lambda < ۱۳\text{ nm}$

۱۷- الکترونی در اتم هیدروژن برانگیخته در تراز $n=3$ قرار دارد، نسبت بلندترین به کوتاه ترین طول موجی که این اتم می تواند تابش کند چقدر است؟

$$\frac{\lambda_{max}}{\lambda_{min}} = ۶ / ۴$$

۱۸- شعاع مدار سوم در الگوی اتمی بور چند آنگستروم است؟ ($\text{Å} = . / ۵۲۹ \text{ Å}$)

پاسخ: $r_3 = ۱۰\text{ Å} / ۶$

۱۹- اگر الکترون از مدار $n=1$ به مدار $n=3$ رود، شعاع مدار مانا چند برابر می شود؟

$$\frac{r_3}{r_1} = ۹$$

۲۰- الکترونی در اولین حالت برانگیخته اتم هیدروژن قرار دارد.

(الف) انرژی الکترون را در این حالت پیدا کنید.

(ب) طول موج فوتون گسیل شده را حساب کنید.

پاسخ: $E_o = -۳ / ۴ eV$, $\lambda = ۱۲\text{ nm} / ۵ nm$

۲۱- در یک اتم هیدروژن برانگیخته، الکترون در تراز $n=5$ قرار دارد. چند طول موج توسط این اتم می تواند تابش شود؟

پاسخ: $۱ / ۰$

۲۲- الکترون اتم هیدروژن با تابش یک فوتون از تراز $n=4$ به تراز $n=1$ انتقال می یابد. (الف) فوتون تابشی مربوط به کدام رشتۀ اتم هیدروژن است؟

(ب) انرژی فوتون گسیلی، چند الکترون ولت است؟

(پ) این فوتون چه طول موجی را بر حسب نانومتر گسیل می کند؟ ($E_R = ۱۳ / ۶ eV$, $h = ۶ \times ۱۰^{-۱۵} eV.s$, $c = ۳ \times ۱۰^8 \text{ m/s}$)

پاسخ: ($E = ۱ / ۷۵ eV$, $\lambda = ۹۴ / ۱ nm$)

۲۳- بلندترین و کوتاهترین طول موج گسیل شده در اتم هیدروژن مربوط به رشتۀ بالمر چقدر است؟ ($R = . / ۰ nm$)

پاسخ: $\lambda_{max} = ۷۲\text{ nm}$, $\lambda_{min} = ۴۰\text{ nm}$

۲۴- یک اتم هیدروژن در حالت برانگیخته $n=4$ قرار دارد.

(الف) کوتاه ترین طول موجی که امکان گسیل آن وجود دارد چند نانومتر است؟

(ب) این طول موج مربوط به کدام رشتۀ از طیف هیدروژن است؟ ($R = . / ۰ nm$)

پاسخ: $\lambda = ۱ / ۵ nm$ لیمان

۲۵- بیشترین بسامد گسیل شده از اتم هیدروژن درسری پاشن، چقدر است؟ ($R = . / ۰ nm$)

$$f_{max} = \frac{1}{\lambda} = ۱ / ۱۰^{۱۵} Hz$$

۲۶- در اتم هیدروژن، الکترون در مدار $n=4$ قرار دارد. در گذار الکترون به مدار n' ، فوتون مرئی گسیل می شود. طول موج این فوتون چند نانومتر است؟

$$R = . / \circ \text{ (nm)}^{-1}$$

$$\lambda = 533 \text{ nm} / 3 \text{ nm}$$

۲۷- در اتم هیدروژن الکترون از حالت پایه به حالت برانگیخته $n=2$ می رود. طول موج فوتونی که توسط الکترون جذب شده را محاسبه کنید.

$$(hc = 1240 \text{ eV} \cdot \text{nm})$$

$$\lambda \approx 123 \text{ nm}$$

۲۸- توان باریکه‌ای نور خروجی از یک لیزر گازی 8 mJ میلی‌وات است. اگر توان ورودی این لیزر $W = 125$ باشد. الف) بازده این لیزر چند درصد است؟

ب) اگر طول موج باریکه نور خروجی 660 nm باشد، در هر دقیقه چند فوتون از این لیزر گسیل می شود؟ ($h = 6 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}$, $c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$)

$$\text{پاسخ: } Ra = 1.0 \times 10^{17} \text{ nm} = 1.0 \times 10^{17} \text{ nm} / 660 \text{ nm} = 1.5 \times 10^{14} \text{ nm} = 1.5 \times 10^{14} \text{ nm} / 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} = 1.5 \times 10^{48} \text{ J} \cdot \text{s}$$

۲۹- بازده یک دستگاه لیزر برابر 1% و توان ورودی آن $W = 600$ است. اگر طول موج باریکه نور خروجی این دستگاه 660 nm باشد در هر ثانیه چند

$$\text{فوتون از آن گسیل می شود؟} \quad (h = 6 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}, c = 3 \times 10^8 \text{ m/s})$$

$$\text{پاسخ: } n = 2 \times 10^{18} \text{ nm} = 2 \times 10^{18} \text{ nm} / 660 \text{ nm} = 3 \times 10^{17} \text{ nm} = 3 \times 10^{17} \text{ nm} / 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} = 3 \times 10^{48} \text{ J} \cdot \text{s}$$

۳۰- توان باریکه ای نور خروجی از یک لیزر گازی هلیم نئون برابر 500 mW میکرووات است. اگر توان ورودی این لیزر $W = 25$ باشد. الف) بازده این لیزر

چند درصد است؟ ب) اگر طول موج باریکه نور خروجی 660 nm باشد، در هر ثانیه چند فوتون از این لیزر گسیل می شود؟

$$(h = 6 \times 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}, c = 3 \times 10^8 \text{ m/s})$$

$$\text{پاسخ: } n = 2 \times 10^{15} \text{ nm} = 2 \times 10^{15} \text{ nm} / 660 \text{ nm} = 3 \times 10^{14} \text{ nm} = 3 \times 10^{14} \text{ nm} / 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s} = 3 \times 10^{48} \text{ J} \cdot \text{s}$$

تیه و تنظیم: محمد انصاری تبار، تاریخ تنظیم: بهمن ماه ۱۳۹۷